

Cauza C-63/24 [Galte]ⁱ**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

26 ianuarie 2024

Instanța de trimitere:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Lituania)

Data deciziei de trimitere:

24 ianuarie 2024

Reclamant în primă instanță și apelant:

K.L.

Pârât în primă instanță și intimat:

Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos

[...]

**LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS
(CURTEA ADMINISTRATIVĂ SUPREMĂ A LITUANIEI)****ORDONANȚĂ**

24 ianuarie 2024

[...]

Camera, în complet de judecată extins, a Curții Administrative Supreme a Lituaniei [...] [compunerea instanței]

a examinat, în cadrul unei ședințe de judecată desfășurată potrivit regulilor procedurii scrise de apel, cauza de contencios administrativ având ca obiect apelul formulat de apelantul K.L. împotriva hotărârii pronunțate de Vilniaus apygardos administracinis teismas (Tribunalul Administrativ Regional din Vilnius, Lituania)

ⁱ Numele prezentei cauze este un nume fictiv. Acesta nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile la procedură.

din 30 martie 2023 în cauza de contencios administrativ având ca obiect acțiunea introdusă de [acest] apelant [...] împotriva intimatului, Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (Departamentul pentru Migrație din cadrul Ministerului de Interne al Republicii Lituania), prin care s-a solicitat anularea unei decizii și obligarea la efectuarea unor acte.

Camera, în complet de judecată extins
a stabilit după cum urmează:

I.

- 1 Prezenta cauză are ca obiect un litigiu între apelant, K.L. (denumit în continuare „apelantul”), și intimat, Departamentul pentru Migrație din cadrul Ministerului de Interne al Republicii Lituania (denumit în continuare „intimatul” sau „Departamentul”), care privește legalitatea și temeinicia părții din decizia intimatului din 16 ianuarie 2023 [...] (denumită în continuare „decizia”) prin care s-a respins apelantului solicitarea de acordare a azilului în Republica Lituania.

Cadrul juridic. Dreptul internațional.

- 2 Convenția privind statutul refugiaților, semnată la Geneva la 28 iulie 1951 [Seria de tratate a Organizației Națiunilor Unite, vol. 189, p. 150, nr. 2545 (1954)] (denumită în continuare „Convenția de la Geneva”), a intrat în vigoare la 22 aprilie 1954. Aceasta a fost completată de Protocolul privind statutul refugiaților, încheiat la New York la 31 ianuarie 1967, intrat în vigoare la 4 octombrie 1967 (denumit în continuare „protocolul”).
- 3 Preambulul Convenției de la Geneva menționează că Înalțul Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați are drept sarcină să vegheze la aplicarea convențiilor internaționale care asigură protecția refugiaților, iar articolul 35 alineatul (1) din această convenție stipulează că statele contractante se angajează să coopereze cu Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați în exercitarea funcțiilor sale și, în special, să ușureze sarcina sa de supraveghere a aplicării dispozițiilor acestei convenții.
- 4 Articolul 1 secțiunea F litera (b) din Convenția de la Geneva precizează că dispozițiile acestei convenții nu sunt aplicabile persoanelor despre care ar exista motive serioase să se creadă că au comis o crimă gravă de drept comun în afara țării de primire înainte de a fi admise în aceasta ca refugiați.
- 5 Potrivit articolului 33 alineatul (1) din Convenția de la Geneva, niciun stat contractant nu va expulza sau returna, în niciun fel un refugiat peste frontierele teritoriilor unde viața sau libertatea sa ar fi amenințate pe motiv de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice.

Cadrul juridic. Dreptul Uniunii.

- 6 Potrivit considerentului (4) al Directivei 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (denumită în continuare „Directiva 2011/95/UE”), Convenția de la Geneva și protocolul aferent constituie elementul-cheie al sistemului juridic internațional de protecție a refugiaților.
- 7 Considerentul (16) al Directivei 2011/95/UE precizează că aceasta respectă drepturile fundamentale, precum și principiile recunoscute în special de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. În special, această directivă urmărește să asigure respectarea deplină a demnității umane și a dreptului la azil ale solicitanților de azil și ale membrilor familiei care îi însoțesc și să promoveze aplicarea articolelor 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 și 35 din această carte și, prin urmare, trebuie să fie pusă în aplicare în consecință.
- 8 Potrivit articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE, orice resortisant al unei țări terțe sau orice apatrid este exclus de la recunoașterea statutului de refugiat în cazul în care există motive întemeiate să se creadă că a comis o infracțiune gravă de drept comun în afara țării de refugiere înainte de a fi admis ca refugiat și anume înainte de data obținerii permisului de ședere eliberat pe baza statutului de refugiat; acțiunile deosebit de crude, chiar dacă sunt comise într-un scop pretins politic, pot primi calificativul de infracțiuni grave de drept comun.
- 9 Articolul 21 alineatul (1) din Directiva 2011/95/UE prevede că statele membre respectă principiul nereturnării în temeiul obligațiilor internaționale.
- 10 Articolul 18 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene prevede că dreptul de azil este garantat cu respectarea normelor prevăzute de Convenția de la Geneva din 28 iulie 1951 și de Protocolul din 31 ianuarie 1967 privind statutul refugiaților și în conformitate cu Tratatul privind Uniunea Europeană și cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Cadrul juridic. Dreptul național.

- 11 Articolul 86 alineatul (1) din Lietuvos Respublikos įstatymas dėl užsieniečių teisinės padėties (Legea Republicii Lituania privind statutul juridic al străinilor, denumită în continuare „legea”) prevede că „[s]tatutul de refugiat se acordă unui solicitant de azil care, ca urmare a unei temeri bine fondate de a fi persecutat din cauza rasei, a religiei, a naționalității, a apartenenței sale la un anumit grup social sau a opiniilor politice se află în afara țării al cărei cetățean este și care nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să solicite protecția respectivei țări sau care, neavând cetățenia niciunui alt stat, se află din motivele menționate anterior

în afara țării în care avea reședința obișnuită, și nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să se întoarcă în acea țară, cu condiția să nu se încadreze în motivele de excludere prevăzute la articolul 88 alineatele (1) și (2) din prezenta lege”.

- 12 Articolul 88 alineatul (2) punctul 3 din această lege prevede că „nu beneficiază de statutul de refugiat solicitantul de azil care se încadrează în motivele de excludere prevăzute la articolul 86 alineatul (1) dacă există motive întemeiate să se creadă că, înainte de a intra pe teritoriul Republicii Lituania, a comis o infracțiune gravă de drept comun (acțiunile deosebit de crude, chiar dacă sunt comise într-un scop pretins politic, pot fi calificate drept infracțiuni grave de drept comun) sau a fost găsit vinovat de acte contrare scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite sau a incitat ori a participat în orice alt mod la săvârșirea unor astfel de infracțiuni sau a unor astfel de acte”.
- 13 Articolul 40 alineatul (1) punctul 8 din lege prevede că resortisantului străin îi poate fi eliberat sau reînnoit un permis de ședere temporară, printre altele, în cazul în care acesta nu poate fi returnat într-un stat străin sau expulzat din Republica Lituania în cazurile menționate la articolul 130 alineatele (1), (2) și (4) din lege.
- 14 Articolul 130 alineatul (1) din lege interzice expulzarea sau returnarea unui resortisant străin către o țară unde viața sau libertatea sa ar fi amenințate sau unde poate fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice ori către o țară din care ulterior poate fi trimis în țara respectivă.
- 15 În temeiul subpunctului 92.2.2. din Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašas (Descrierea procedurilor de acordare și de retragere a azilului în Republica Lituania), aprobată prin Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. 1V-131 [Ordinul nr. 1V-131 al ministrului de interne al Republicii Lituania din 24 februarie 2016 (versiunea aplicabilă în speță este cea modificată în ultimul rând prin Ordinul nr. 1V-819 din 28 decembrie 2022)], un funcționar public autorizat al Departamentului pentru migrație care examinează pe fond cererea de azil are obligația de a verifica datele privind solicitantul de azil în Registrul persoanelor suspectate, acuzate și condamnate, și anume dacă solicitantul de azil (cu vârsta de peste 14 ani) a fost declarat vinovat, printr-o hotărâre definitivă a unei instanțe, de comiterea unei infracțiuni grave sau foarte grave sau de complicitate la comiterea unei astfel de infracțiuni.

Situația de fapt.

- 16 În prezenta [cauză de contencios] administrativ, s-a stabilit că, la 17 februarie 2022, după ce a trecut ilegal frontiera dintre Lituania și Belarus, apelantul a depus la Departament o cerere de azil și de eliberare a unui permis de ședere temporară în Republica Lituania.

- 17 Potrivit apelantului, acesta a fost condamnat pe nedrept în trei rânduri de către autoritățile din (*date ocultate*), motivul real fiind faptul că a activat în opoziția din (*date ocultate*) în (*date ocultate*). Apelantul a declarat că a fugit din (*date ocultate*) deoarece autoritățile de aplicare a legii din această țară începuseră să efectueze interogatorii (*date redactate*), pe care apelantul le-a interpretat ca reprezentând o încercare a autorităților competente de a fabrica un nou dosar penal împotriva sa. Potrivit apelantului, acesta este persecutat de autoritățile din (*date ocultate*) din două motive: difuzarea de informații politice și organizarea de mitinguri.
- 18 În urma unei anchete, departamentul a identificat motivul posibil al persecutării apelantului ca fiind criticarea publică a autorităților din (*date ocultate*) (*date ocultate*). Potrivit informațiilor colectate despre statul de origine, persoanele care își exprimă dezacordul față de (*date ocultate*) în (*date ocultate*) sunt persecutate foarte activ. În consecință, departamentul a observat că, deși postările apelantului pe rețelele de socializare nu se bucurau de popularitate, numele său figura pe lista (*date ocultate*) publicată de autoritățile din (*date ocultate*), precum și în diverse articole din mass-media (*date ocultate*). În aceste condiții, potrivit aprecierii departamentului, este foarte probabil ca apelantul să fie arestat în țara de origine, iar conținutul pe care îl publică pe rețelele de socializare să fie verificat după arestare. Acest lucru a determinat departamentul să concluzioneze că riscul ca apelantul să fie urmărit penal pentru publicarea conținutului menționat mai sus este aproape o certitudine și că, prin urmare, i se poate acorda statutul de refugiat în Republica Lituania.
- 19 (*date ocultate*).
- 20 După evaluarea conținutului, a împrejurărilor, a consecințelor și a condamnărilor pronunțate în cauzele penale intentate apelantului, departamentul a constatat că acuzațiile formulate împotriva apelantului (*date ocultate*) sunt întemeiate [...]. Cu alte cuvinte, potrivit aprecierii departamentului, apelantul a săvârșit fapte care se încadrează în definiția unei „infracțiuni grave de drept comun” și, prin urmare, în temeiul articolului 88 alineatul (2) punctul 3 din lege, nu beneficiază de statutul de refugiat.
- 21 După ce a constatat că apelantului nu i se poate acorda protecție internațională pentru motivele prevăzute la articolul 88 din lege, departamentul a decis, totuși, în temeiul articolului 130 alineatul (1) din lege, că este interzisă returnarea apelantului în țara sa de origine, întrucât acesta ar putea fi persecutat în (*date ocultate*) din cauza opiniilor sale politice. Prin urmare, în temeiul articolului 40 alineatul (1) punctul 8 din lege, departamentul i-a eliberat apelantului un permis de ședere temporară.
- 22 Întrucât nu a fost de acord cu partea din decizie prin care i se refuza dreptul de azil în Republica Lituania, apelantul a introdus o acțiune la Tribunalul Administrativ Regional din Vilnius. Prin hotărârea din 30 martie 2023, această instanță a respins

acțiunea apelantului ca nefondată. Apelantul a formulat apel împotriva acestei hotărâri la Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei.

Camera, în complet de judecată extins

constată următoarele:

II.

- 23 Prezenta cauză ridică problema interpretării articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate coroborat [...] cu articolul 18 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Prin urmare, este necesară sesizarea Curții de Justiție cu o cerere de decizie preliminară [...] [trimitere la dispozițiile de drept procedural].
- 24 Apelantul subliniază faptul că a executat deja o pedeapsă pentru infracțiunea în legătură cu care departamentul i-a refuzat acordarea statutului de refugiat. Pe baza unor surse publicate de Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați, apelantul susține că dispoziția privind excluderea de la recunoașterea statutului de refugiat nu se mai aplică în astfel de situații. În consecință, apelantul solicită sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene în vederea interpretării articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE.
- 25 Intimatul arată că legiuitorul lituanian nu a definit noțiunea de infracțiune gravă de drept comun. O astfel de definiție nu este prevăzută în mod explicit nici în Directiva 2011/95/UE. Astfel, în cazul apelantului, s-a utilizat Ghidul practic al Agenției Uniunii Europene pentru Azil privind excluderea pentru infracțiuni grave (de drept comun)¹ [denumit în continuare „Ghidul practic privind infracțiunile grave (de drept comun)”], care stabilește definiția infracțiunilor grave de drept comun și liniile directoare în materie de evaluare. Potrivit criteriilor enunțate în acest ghid, departamentul a examinat infracțiunile săvârșite de apelant și a constatat că (una dintre) aceste infracțiuni se încadrează în definiția noțiunii de „infracțiune gravă de drept comun”.
- 26 Potrivit intimatului, există în prezent o lipsă de jurisprudență cu privire la acest aspect și o lipsă de coerență în ceea ce privește modul în care definesc sau evaluează statele membre ale Uniunii Europene impactul executării unei pedepse asupra deciziei de a nu acorda azil în cazul infracțiunilor grave de drept comun. Ghidul practic al Agenției Uniunii Europene pentru Azil privind infracțiunile grave (de drept comun) nu abordează evaluarea cazurilor în care o persoană a

¹ Agenția Uniunii Europene pentru Azil, „Ghidul practic privind infracțiunile grave (de drept comun)”: <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-exclusion-serious-non-political-crimes>

executat o pedeapsă. Cu toate acestea, publicația Biroului European de Sprijin pentru Azil, „Ghid practic al EASO: Excluderea” explică faptul că „[î]n funcție de practica națională, responsabilul de caz poate analiza dacă solicitantul a suportat deja o pedeapsă suficientă pentru actul (actele) de natură a declanșa excluderea, luând în considerare: durata executării în raport cu ceea ce se consideră o durată rezonabilă în temeiul standardelor UE; comportamentul persoanei de la participarea acesteia la act(e), inclusiv în timpul petrecut în detenție; dacă solicitantul a avut remușcări, a oferit despăgubiri și/sau și-a asumat răspunderea pentru act(e)”². Intimatul subliniază că formularea din acest ghid sugerează că responsabilul de caz dispune de o marjă de apreciere în această privință.

- 27 Potrivit articolului 2 litera (d) din Directiva 2011/95/UE, „refugiat” înseamnă orice resortisant al unei țări terțe care, ca urmare a unei temeri bine fondate de a fi persecutat din cauza rasei, a religiei, a naționalității, a opiniilor politice sau a apartenenței sale la un anumit grup social, se află în afara țării al cărei cetățean este și care nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să solicite protecția respectivei țări sau orice apatrid care, aflându-se din motivele menționate anterior în afara țării în care avea reședința obișnuită, nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să se întoarcă în respectiva țară și care nu intră în domeniul de aplicare a articolului 12.
- 28 Infraacțiunile și actele vizate la articolul 1 secțiunea F din Convenția de la Geneva sau la articolul 12 alineatul (2) din Directiva 2011/95 aduc o atingere gravă unor valori fundamentale precum respectarea demnității umane și a drepturilor omului, pe care, astfel cum prevede articolul 2 TUE, se întemeiază Uniunea, precum și păcii, pe care Uniunea are drept obiectiv să o promoveze, potrivit articolului 3 TUE [Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 2 mai 2018, K./Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie și H.F./Belgische Staat, cauzele conexe C-331/16 și C-366/16, EU:C:2018:296, punctul 46].
- 29 Articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE prevede că orice resortisant al unei țări terțe sau orice apatrid este exclus de la recunoașterea statutului de refugiat atunci când există motive întemeiate pentru a crede că a comis o infracțiune gravă de drept comun în afara țării de primire înainte de a fi admis ca refugiat și anume înainte de data obținerii permisului de ședere eliberat pe baza statutului de refugiat; acțiunile deosebit de crude, chiar dacă sunt comise într-un scop pretins politic, pot fi calificate drept infracțiuni grave de drept comun.
- 30 Hotărârea Curții (Marea Cameră) în cauzele conexe C-57/09 și C-101/09 Bundesrepublik Deutschland/B și D subliniază că excluderea de la recunoașterea statutului de refugiat ca urmare a uneia dintre cauzele enunțate la articolul 12 alineatul (2) literele (b) sau (c) este legată de gravitatea actelor comise, care trebuie să aibă un asemenea nivel încât persoana în cauză să nu poată pretinde în

² Biroul European de Sprijin pentru Azil, „Ghid practic al EASO. Excluderea”, p. 35, https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO_Practical_Guide_-_Exclusion_%28final_for_web%29.pdf

mod legitim să obțină protecția conferită de statutul de refugiat în sensul articolului 2 litera (d) din directivă. În consecință, autoritatea competentă are obligația de a evalua gravitatea actelor comise și răspunderea individuală a persoanei în cauză. În acest scop, trebuie să se țină seama de toate circumstanțele ce caracterizează aceste acte și situația respectivei persoane. În cazul în care ajunge la concluzia că articolul 12 alineatul (2) este aplicabil, autoritatea competentă nu poate fi obligată să efectueze o examinare a proporționalității [Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 9 noiembrie 2010, Bundesrepublik Deutschland/B și D, cauzele conexate C-57/09 și C-101/09, EU:C:2010:661, punctele 108 și 109].

- 31 În opinia prezentei Camere, hotărârea pronunțată de Curte în cauza Ahmed este pertinentă, *mutatis mutandis*, pentru interpretarea motivului de excludere de la recunoașterea statutului de refugiat menționat la articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE. În această hotărâre, Curtea, examinând motivul de excludere din categoria persoanelor eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară prevăzut la articolul 17 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2011/95/UE, a arătat că, chiar dacă criteriul pedepsei aplicabile în temeiul legislației penale a statului membru în cauză prezintă o importanță deosebită pentru aprecierea gravității infracțiunii care justifică excluderea protecției subsidiare conform articolului 17 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2011/95, autoritatea competentă din statul membru în cauză nu se poate prevala de cauza de excludere prevăzută la această dispoziție decât după ce a efectuat, pentru fiecare caz în parte, o evaluare a faptelor specifice despre care are cunoștință pentru a stabili dacă există motive întemeiate pentru a considera că actele săvârșite de persoana interesată, care altfel îndeplinește criteriile pentru obținerea statutului solicitat, intră în sfera acestei cauze de excludere. Această interpretare este susținută de raportul Biroului European de Sprijin pentru Azil (EASO) din luna ianuarie a anului 2016, intitulat „Excludere: articolele 12 și 17 din Directiva privind calificarea (2011/95/UE)”, care recomandă, la punctul 3.2.2 referitor la articolul 17 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2011/95, ca gravitatea infracțiunii susceptibile de a exclude o persoană de la recunoașterea protecției subsidiare să fie apreciată în raport cu o pluralitate de criterii precum în special natura actului în cauză, prejudiciile cauzate, forma procedurii folosite pentru a începe urmărirea penală, natura pedepsei aplicabile și luarea în considerare a aspectului dacă cele mai multe instanțe consideră de asemenea actul în cauză ca o infracțiune gravă. Curtea a arătat de asemenea că sunt cuprinse, pe de altă parte, recomandări minime în Ghidul privind procedurile și criteriile pentru determinarea statutului de refugiat în temeiul Convenției din 1951 și al Protocolului din 1967 privind statutul refugiaților (a se vedea Hotărârea Curții din 13 septembrie 2018, Shajin Ahmed/Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, C-369/17, EU:C:2018:713, punctele 55-57).
- 32 În acest context, trebuie remarcat faptul că în prezenta cauză de contencios administrativ se pune problema evaluării, în contextul articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE, a pedepsei executate pentru o infracțiune comisă. În opinia prezentei Camere, o astfel de împrejurare nu este, prin însăși

natura sa, legată de „gravitatea” actului comis de solicitantul de azil sau de „răspunderea individuală” a acestui solicitant pentru comiterea actului respectiv.

- 33 În această privință, prezenta Cameră observă că Ghidul practic privind excluderea pentru infracțiuni grave (de drept comun), menționat la punctul 25 din prezenta ordonanță, nu identifică împrejurarea pertinentă în cauza de contencios administrativ în discuție (pedeapsa executată de solicitantul de azil) printre criteriile de apreciere a gravității infracțiunii (sau pe lista, inclusă în anexa A la acest document, a împrejurărilor care pot fi luate în considerare în analiza individuală a gravității infracțiunii); este adevărat însă că această listă nu este nici definitivă, nici exhaustivă³.
- 34 Această împrejurare nu este menționată nici în secțiunea 3.4 din analiza judiciară a Biroului European de Sprijin pentru Azil, „Excluderea: articolele 12 și 17 din Directiva privind calificarea. Ediția a doua”, care examinează elementele unei infracțiuni grave de drept comun în temeiul articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE, nici în secțiunea 3.6, care evidențiază aspectele juridice pertinente pentru constatarea răspunderii individuale⁴. Este adevărat că secțiunea 3.7 a acestui document, „Executarea”, menționează că „întrebarea dacă executarea pedepsei pentru o infracțiune sau un act care poate determina excluderea poate constitui efectiv un considerent pertinent în aprecierea excluderii de la recunoașterea statutului de refugiat a fost abordată indirect de CJUE în Hotărârea pronunțată în cauza *B și D* în răspunsul său la două dintre întrebările adresate de Tribunalul Administrativ Federal german”. În opinia prezentei Camere, secțiunea 3.7 din analiza judiciară a Biroului European de Sprijin pentru Azil în discuție nu stabilește o poziție clară cu privire la chestiunea în discuție și, mai ales, jurisprudența Curții nu a interpretat sau apreciat împrejurări de natură similară în sensul articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE.
- 35 Cu toate acestea, potrivit punctului 157 din Ghidul privind procedurile și criteriile pentru determinarea statutului de refugiat în temeiul Convenției din 1951 și al Protocolului din 1967 privind statutul refugiaților, la care face referire Curtea în Hotărârea pronunțată în cauza *Ahmed*, „în evaluarea naturii infracțiunii presupuse a fi fost săvârșite, [...] este pertinent și faptul că solicitantul, condamnat pentru o infracțiune gravă de drept comun, și-a executat deja pedeapsa sau a beneficiat de o amnistie sau a fost grațiat. În acest din urmă caz, cauza de excludere se presupune că nu mai este aplicabilă, cu excepția cazului în care se demonstrează că, în pofida

³ Agenția Uniunii Europene pentru Azil „Ghidul practic privind excluderea pentru infracțiuni grave (de drept comun)”, p. 13-18. <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-exclusion-serious-non-political-crimes>

⁴ Biroul European de Sprijin pentru Azil, analiza judiciară „Excluderea: articolele 12 și 17 din Directiva privind calificarea. A doua ediție”. https://euaa.europa.eu/sites/default/files/EASO_Exclusion_second_edition_JA_EN.pdf

amnistiei sau a grațierii, caracterul infracțional al solicitantului este încă predominant”⁵.

- 36 În plus, Ghidul practic al Biroului European de Sprijin pentru Azil, „Ghid practic al EASO. Excluderea” oferă o listă de verificare a considerațiilor suplimentare, precizând *expressis verbis* că „[c]onsiderațiile de mai jos fac obiectul practicii naționale. Atunci când există motive întemeiate pentru a considera că solicitantul suportă răspunderea individuală pentru actul (actele) de excludere, în funcție de practica națională, responsabilul de caz poate analiza în continuare dacă excluderea în respectivul caz corespunde obiectivelor clauzelor de excludere. Cu cât actul (actele) de excludere este (sunt) mai atroce, cu atât mai relevanți sunt următorii factori la momentul luării deciziei finale.”⁶ Factorii respectivi includ: (i) executarea pedepsei pentru actul care poate determina excluderea; (ii) timpul scurs de la comportamentul infracțional; (iii) amnistia sau grațierea.
- 37 Având în vedere cele de mai sus, Camera, în complet de judecată extins, consideră că, în contextul tuturor împrejurărilor pertinente, în aprecierea gravității infracțiunii comise de solicitantul de azil și a răspunderii individuale a acestuia, pedeapsa deja executată de solicitant, grațierea sau amnistia acordată solicitantului sau orice alte împrejurări de natură similară pot constitui un factor pertinent care să conducă la (ne)aplicarea articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE. Cu toate acestea, nu este clar pentru prezenta Cameră dacă o împrejurare precum cea în discuție în prezenta cauză ar exclude *ipso facto* aplicabilitatea articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE. Cu alte cuvinte, Camera nutrește îndoieli cu privire la existența obligației de a lua în considerare pedeapsa deja executată de persoana respectivă, grațierea sau amnistia acordată persoanei respective sau orice altă împrejurare de natură similară, în cadrul aprecierii aspectului dacă acțiunile unei persoane care altfel îndeplinește criteriile pentru acordarea statutului de refugiat întrunesc motivele de excludere de la recunoașterea statutului de refugiat prevăzute la articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE.
- 38 În acest context, trebuie remarcat faptul că, potrivit articolului 18 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie garantat dreptul de azil, cu respectarea normelor prevăzute de Convenția de la Geneva din 28 iulie 1951 și de Protocolul din 31 ianuarie 1967 privind statutul refugiaților și în conformitate cu Tratatul privind Uniunea Europeană și cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. În consecință, prezenta Cameră consideră că este important să se sublinieze că instituirea cauzelor de excludere de la statutul de refugiat prevăzute

⁵ Ghidul privind procedurile și criteriile pentru determinarea statutului de refugiat în temeiul Convenției din 1951 și al Protocolului din 1967 privind statutul refugiaților, p. 36, punctul 157; <https://www.unhcr.org/media/handbook-procedures-and-criteria-determining-refugee-status-under-1951-convention-and-1967>

⁶ Biroul European de Sprijin pentru Azil, „Ghid practic al EASO. Excluderea”, p. 35, https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO_Practical_Guide_-_Exclusion_%28final_for_web%29.pdf

la articolul 1 secțiunea F din Convenția de la Geneva și la articolul 12 alineatul (2) din Directiva 2011/95 s-a făcut cu scopul de a exclude de la recunoașterea acestui statut persoanele care nu sunt considerate demne de protecția conferită de acesta (Hotărârea Curții din 2 mai 2018, K./Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie și H.F./Belgische Staat, cauzele conexate C-331/16 și C-366/16, EU:C:2018:296, punctul 50). Prin urmare, în opinia prezentei Camere, obligația, în contextul aplicării articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE, de a lua în considerare pedeapsa deja executată de persoana respectivă, grațierea sau amnistia acordată persoanei respective sau orice altă împrejurare de natură similară ar însemna, în parte, că aprecierea gravității infracțiunii și a răspunderii individuale a solicitantului de azil care a comis infracțiunea nu ar mai fi decisivă în împrejurările menționate mai sus și că, în special, toate aceste persoane nu ar mai fi considerate „nedemne de protecția conferită de statutul de refugiat”.

- 39 Este adevărat că motivele de excludere privează persoanele a căror nevoie de protecție internațională a fost stabilită de garanțiile prevăzute în Convenția de la Geneva din 1951 și de Directiva 2011/95/UE și, în acest sens, constituie excepții sau limitări ale aplicării unei norme umanitare. Având în vedere consecințele potențiale ale aplicării acestor motive, trebuie să se adopte o abordare deosebit de prudentă [a se vedea Concluziile avocatului general Paolo Mengozzi din 1 iunie 2010 prezentate în cauzele conexate B (C-57/09) și D (C-101/09), EU:C:2010:302, punctul 46]. Nota privind clauzele de excludere, cu nr. EC/47/SC/CRP.29, a Comitetului Executiv al Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), care comentează articolul 1 secțiunea F litera (b) din Convenția de la Geneva, menționează că trebuie aplicată o „evaluare comparativă”: această evaluare asigură faptul că excluderea nu are ca rezultat un prejudiciu mai mare pentru autorul infracțiunii decât cel justificat de presupusa infracțiune. Astfel, gravitatea infracțiunii trebuie evaluată comparativ cu nivelul de persecuție cu care se poate confrunta autorul infracțiunii în țara de origine. În cazul în care persecuția de care se teme este atât de gravă încât pune în pericol viața sau libertatea autorului infracțiunii, atunci numai o infracțiune extrem de gravă justifică aplicarea acestei clauze de excludere⁷. În opinia prezentei Camere, cerința „evaluării comparative” menționată anterior este, în principiu, asigurată de principiul nereturnării, a cărui respectare este garantată chiar și în cazul refuzului de acordare a azilului, precum în împrejurările din procedura principală.

III.

- 40 [...] [obligația de a formula cererea în temeiul articolului 267 al treilea paragraf TFUE]
- 41 În aceste condiții, pentru a înlătura îndoielile ridicate cu privire la interpretarea și aplicarea dispoziției de drept al Uniunii relevante pentru raporturile juridice în discuție în prezentul litigiu, este necesar să se solicite Curții de Justiție să

⁷ Notă privind clauzele de excludere EC/47/SC/CRP.29 a Comitetului Executiv al Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), punctul 18.

interpreteze articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE, coroborat [...] cu articolul 18 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Un răspuns la întrebarea formulată în dispozitivul prezentei ordonanțe este esențial pentru prezenta cauză, întrucât acesta ar permite, asigurând în același timp în special supremația dreptului Uniunii, garantarea unei jurisprudențe naționale uniforme.

În lumina considerațiilor care precedă [...] [trimitere la dispozițiile de drept procedural], Camera, în complet de judecată extins, a Curții Administrative Supreme a Lituaniei [...]

dispune:

[...] [formulare procedurală standard]

Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarea întrebare în vederea pronunțării unei decizii preliminare::

„Articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate coroborat cu articolul 18 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că există obligația de a lua în considerare pedeapsa deja executată de persoana vizată, grațierea sau amnistia acordată persoanei vizate sau orice altă împrejurare de natură similară, în cadrul aprecierii aspectului dacă acțiunile unei persoane care altfel îndeplinește criteriile pentru acordarea statutului de refugiat intră sub incidența motivelor de excludere de la recunoașterea statutului de refugiat prevăzute la articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2011/95/UE?”

[...]

[formulare procedurală standard și compunerea instanței]